

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/198951,Polacy-zamordowani-przez-Niemcow-za-pomoc-udzielana-Zydom-m-W-Miechowie-i-Siedlisk.html>
10.05.2024, 14:24

Polacy zamordowani przez Niemców za pomoc udzielaną Żydom. W Miechowie i Siedliskach uczciliśmy pamięć rodziny Baranków, w Kozłowie - Kucharskich i Książków

22 marca 2024 r., tydzień po 81. rocznicy śmierci rodziny Baranków i na dwa dni przed Narodowym Dniem Pamięci Polaków ratujących Żydom pod okupacją niemiecką, w Miechowie i pobliskich Siedliskach odbyły się uroczystości upamiętniające ofiary niemieckiego terroru. Byliśmy także w Kozłowie.

Uroczystości w Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Uroczystości w Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Uroczystości w Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Uroczystości w Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Uroczystości w Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Uroczystości w Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Uroczystości w Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Uroczystości w Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Uroczystości w Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka Masłowska (IPN)

Uroczystości w Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka

Uroczystości w Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka

Uroczystości w Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka

Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masiowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masłowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masłowska (IPN)

Uroczystości w
Miechowie i Siedliskach.
Fot. Agnieszka
Masłowska (IPN)

Po mszy świętej w bazylice Grobu Bożego w Miechowie uroczystości przeniosły się pod ufundowany przez IPN pomnik rodziny Baranków w Siedliskach, obok w kościoła Świętego Krzyża. – Składamy hołd rodzinie Baranków, która wykazała się heroizmem, jakiego od nikogo nie możemy wymagać i jakiego nikt nie ma prawa oczekiwać – mówił w swoim wystąpieniu dyrektor Oddziału IPN w Krakowie dr hab. Filip Musiał.

Na zakończenie dr Musiał oraz pozostali uczestnicy uroczystości złożyli kwiaty i zapalili znicze na dwóch grobach Baranków, na cmentarzu parafialnym w Miechowie.

Uroczystości zorganizowali: Oddział IPN w Krakowie, wojewoda małopolski, burmistrz Miechowa, rodzina Baranków, Stowarzyszenie Miłośników Odnowy Zabytków w Miechowie, parafia Grobu Bożego w Miechowie.

Niemiecka zbrodnia w Siedliskach

15 marca 1943 r. nad ranem uzbrojeni Niemcy otoczyli zabudowania rodziny Wincentego i Łucji Baranków w Siedliskach. Wyprowadzili domowników na podwórko. Tylko przybrana matka Wincentego, Katarzyna Baranek z domu Kopeć, zdołała się ukryć w wąskiej szparze między piecem a ścianą.

Do gospodarstwa Baranków Niemcy spędzili ludzi z okolicznych domów i zmusili ich do przeszukiwania zabudowań. W końcu, w schowku między domem a zabudowaniami gospodarczymi, znaleziono czterech mężczyzn – Żydów z miechowskiej rodziny Gottfriedów. Ich imion nie udało się ustalić. Barankowie od kilku lub kilkunastu miesięcy udzielali im schronienia oraz innych form pomocy. Według zeznań i relacji mieszkańców Siedlisk rodzina Baranków ukrywała pięciu Żydów. Jeden z nich nocą opuścił kryjówkę i nie było go w chwili pojawienia się Niemców. Dalsze jego losy nie są znane.

Na miejscu w Siedliskach Niemcy zamordowali czterech Żydów, a także członków rodziny Baranków – Wincentego, jego żonę Łucję oraz synów, 12-letniego Henryka i 10-letniego Tadeusza. Wiedzieli, że w domu mieszkało pięć osób, ale nie mogli odnaleźć Katarzyny Baranek. Ogłosili spędzonym mieszkańcom wsi, że mają 24 godziny na doprowadzenie kobiety do siedziby żandarmerii w Miechowie. Zagrozili, że w przeciwnym razie rozstrzelają kilkudziesięciu mieszkańców Siedlisk i spalą miejscowość.

Sterroryzowani ludzie odwieźli Katarzynę do miejsca wskazanego przez Niemców. Tam

została zamordowana. Zwłoki zabitych Żydów Niemcy nakazali zakopać w pobliżu stodoły. Pozwolili na pochowanie rodziny Baranków na miechowskim cmentarzu parafialnym, ale zakazali jakichkolwiek uroczystości pogrzebowych.

W 2012 r. rodzina Baranków została uhonorowana tytułem Sprawiedliwych wśród Narodów Świata. W marcu 2022 r. w Siedliskach odsłonięto pomnik Baranków, ufundowany przez Instytut Pamięci Narodowej.

Groby Kucharskich i
Książków w Kozłowie.
Fot. Agnieszka
Masłowska (IPN)

Groby Kucharskich i
Książków w Kozłowie.
Fot. Agnieszka
Masłowska (IPN)

Kozłów. Kwiaty na grobach Kucharskich i Książków, zamordowanych przez Niemców za pomaganie Żydom

Przed uroczystościami w Miechowie i Siedliskach dyrektor Musiał złożył kwiaty na cmentarzu w pobliskim Kozłowie, na grobach rodzin Kucharskich i Książków, zamordowanych w styczniu 1943 r. przez niemiecką ekspedycję karną w pobliskich wsiach Wierzbica i Wolica. W ub. roku IPN ufundował nagrobki obu rodzin.

Rodziny Kucharskich i Książków wraz z kilkoma innymi pomagały Żydom ukrywającym się we wsiach Wierzbica i Wolica. W styczniu 1943 r. jeden z ukrywanych, pochwycony przez Niemców, zgodził się wskazać niemieckiej ekspedycji karnej wszystkie gospodarstwa, które udzielały pomocy ludności żydowskiej. 29 stycznia 1943 r. uzbrojeni funkcjonariusze służb niemieckich pod dowództwem volksdeutscha Kazimierza Nowaka szli kolejno do wskazywanych domów i mordowali wszystkich zastanych tam ludzi.

W Wolicy zastrzelili Jana Gądkę, jego żonę Władysławę oraz teściową Balbinę Bielawską. W Wierzbicy, w domu rodziny Książków, zamordowali dwoje ukrywanych tam Żydów oraz Piotra Książkę, jego synów Jana i Zygmunta i żonę Julię Książkę. W domu Nowaków zamordowali gospodarza i jego kilkuletnią córkę. W gospodarstwie Kucharskich strzelali kolejno do ośmiu osób, które w tym czasie przebywały w domu. Zamordowani zostali: Anna Kucharska wraz z 14-letnim Mieczysławem i mającymi po kilka lat Bolesławem oraz bliźniakami Józefem i Stefanem. Zastrzelona została także ich babcia Julianna Ostrowska. Cudem uratowali się, choć zostali ciężko ranni – ojciec rodziny Izydor Kucharski (okaleczony na całe życie) i jego syn Bronisław Kucharski (stracił wzrok). Na koniec niemiecka ekspedycja karna zamordowała Żyda, który wskazał gospodarstwa, a także napotkanego po drodze Polaka – Stanisława Tochowicza.

Już w 1943 r. Armia Krajowa dokonała w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej udanego zamachu na volksdeutscha Nowaka, odpowiedzialnego za liczne zbrodnie na Polakach, Żydach i Romach. Został on śmiertelnie ranny i zmarł w szpitalu w Miechowie.